

הדלקת נרות: 20:03
צאת השבת: 20:58
ר"ת: 21:32

תורת אמת

לאהוב את הגר / הרב יונתן סימוני

בפרשת בלק ראינו שהמואבים והמדינים ניסו לתכס עצה נגד עם ישראל. ובכל הדרכים שניסו לא הצליחו, עד שהגיעו לשפל המדרגה והפקירו את נשותיהם ובנותיהם. ע"כ כך חשבו שחס ושלום יושמד עם ישראל ביד הקב"ה. שהרי כך יעץ להם בלעם "אלוקיהם של אלו, שונא זימה הוא". והנה כאן בפרשתנו לאחר שמדין ומואב לא הצליחו במזימתם הנתעבת, ציווה ה' את משה "נָקַם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמִּדְיָנִים" ולא ציווה אותו להנקם גם מן המואבים שהם התחילו בעצתם נגד ישראל לפני מדין. ולא עוד שבספר דברים (פרק ב' פסוק ט') ראינו שאמר ה' למשה "אַל תַּצַּר אֶת מוֹאָב וְאֶל תִּתְּגֹר בָּם מִלְחָמָה". ואם כן במה זכו המואבים שה' לא נפרע מהם ולא רק זאת אלא שמצוה עלינו לשמור איתם על יחסי שלום?

זה לשון הגמרא במסכת בבא קמא (דף לח.): "נשא משה קל וחומר בעצמו. אמר: ומה מדיינים שלא באו אלא לעזור את מואב אמרה תורה (במדבר כה-יז) "צָרֹר אֶת הַמִּדְיָנִים וְהִכִּיתָם אוֹתָם". מואבים עצמן לא כל שכן. אמר לו הקב"ה: לא כשעלתה על דעתך עלתה על דעתי, שתי פרידות טובות יש לי להוציא מהן רות המואביה ונעמה העמונית. נמצאנו למדים שאף על פי שה' מתעב עד מאוד שישראל מזנים עם בנות נכר (ולא כאן המקום להאריך בחומרת הדבר), מכל מקום משום שתי נשמות של גיורות צדק שעתידות לצאת מהם לא נפרע הקב"ה מכל אותה אומה. נמצא שכל העם המואבי ניצל מהשמדה בזכות רות ונעמה.

אור חיים הקדוש בפרשת כי תצא מסביר שנשמות הגרים הינם נשמות ישראל אלא שבחטא אדם הראשון נלקחו נשמות אלו ממאגר נשמות ישראל ונתפזרו בן האומות. במשך השנים לאט לאט הן חוזרות למקור מחצבתם לחסות תחת כנפי השכינה. נמצאנו למדים: גר, הינו נשמה יהודית טהורה בתוך גוף של גוי. עם ישראל זכה בנשמות קדושות אלו במהלך השנים כגון: רות המואביה, שממנה יצא דוד המלך, ולעתיד לבוא מלך המשיח. נעמה העמונית, שמכל אלף נשים של שלמה המלך לא נתקבלה מכלן להעמיד ממלכת ישראל אלא נעמה העמונית ועוד שבזכותה חזרה המלכות לשלמה. אונקלוס, שמעייה ואבטליון, רבי עקיבא, בן גרים היה. רבי מאיר בעל הנס יצא מנירון קיסר, מצביא רומאי שהתגיר... קשיי ההסתגלות של אדם שעבר לגור בעיר אחרת, הינם קשים. כרגע עליו להסתגל לסביבה חדשה, אנשים שונים... קל וחומר הגר שעזב אביו ואימו. עמו ומולדתו. ובא לחסות תחת כנפי השכינה. קשיי הסתגלותו הינם גדולים מאוד המתבטאים בקשיי שפה, מנטליות, סביבה ועוד. לכן חייבה אותנו התורה לסייעו, ולהעניק לו אהבה יתירה, כמו שנאמר (ויקרא יט', ד'): "כְּאֶזְרָח מִכֶּם יִהְיֶה לָכֶם הַגֵּר וְאִתְּכֶם וְאִתְּכֶם לוֹ כְּמֹדֶף כִּי גֵרִים הָיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם"

"אלה מסעי בני ישראל"

ימים לוחטים אלו הם ימי ה"חופש הגדול". הם לוחטים בגלל מזג האוויר השרבי, והם לוחטים מסיבה נוספת. הילדים נמצאים בחופשה. מיליוני ילדים נמצאים בחופשתם. והבטלה כך לימודנו רבותינו (ספר מסילת ישרים פרק יא'), כי היא אם כל חטא. הגמרא במסכת כתובות (דף נט): אומרת: בטלה מביאה לידי שעמום, והשעמום עלול להביא חלילה למעשים שאח"כ מצטערים עליהם. לכן, יש להשיגה בשבע עינים על בנינו ובנותינו היקרים, לראות עם מי הם מתחברים, לאן הם הולכים והיכן הם מבליים.

בזמן הזה בני הנוער יוצאים לטיולים, למסעות. מדוע לא, אדרבה שיהיו וישאפו אויר צה ומבריא. אבל הבא נזכיר את הפסוק הפותח את פרשתנו: "אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאתם ביד משה ואהרן" המפרשים שואלים: האם לא ידענו שמשה ואהרן עמדו בראש העם? ידענו זאת. אלא שבכל זאת באה התורה להדגיש: המסע הוא נהדר וחיובי רק אם בראשו עומד מנהיג אחראי שמפקח עליו, כמו משה רבינו ואהרן הכהן שמלווים אותו ופוקחים עליו עין.

אם מיישהו מבוגר, אחראי, מוסמך, מפקח עליו! אז יש ערובה, שמסעיהם של בני ישראל יהיו על פי ה', שיהיה זה מסע נופש חיובי, ולא טיול התפרקות בלתי מרוסן. וה' יתברך יעזרנו, לגדל את ילדינו לתפארת! (מעייך השבוע)

העלון מוקדש לעילוי נשמת:

שלמה בן פאני, אלברט בן קלרה
אילנה בת שמחה, שושנה בת יקוט.

בתוך שאר נשמות ישראל

ת.נ.צ.ב.ה

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, לרפואה, להצלחה.
לפרטים ולתרומות ניתן לפנות לטלפון: 956-455-4917

זמני בית הכנסת "שובה ישראל"

בעזרת השם ביום שבת לאחר תפילת מנחה תתקיים סעודה שלישית

ביום שבת

מנחה בערב שבת: 19:10
לאחר קבלת שבת, דברי תורה ומיד אח"כ ערבית של שבת
שחרית של שבת: 8:30
לאחר התפילה, סעודת שחרית של שבת
שיעור גמרא: 18:00
מנחה של שבת: 19:35
תפילת ערבית: 20:35
לאחר התפילה הבדלה

ביום חול

שחרית: 7:45
לאחר התפילה שיעור "חק לישראל"
מנחה: 19:55
לאחר התפילה שיעור
ערבית: 20:25
לאחר התפילה שיעור הלכה

מקוה טהרה לנשים פתוח בכל לילה

יישר כח גדול

לתורני השבת: "אברהם לוי ויוסף פילו"

סיפור לשבת

רבי אליעזר בן הורקנוס

מעשה **ברבי אליעזר בן הורקנוס** שהיה בן 22 שנה, ולא למד תורה, ואביו היה עשיר גדול, והיו לו שדות וכרמים, וחילק שדותיו לכל בניו לחרוש ולזרוע אותם, חלק כחלק, ובחלקו של רבי אליעזר נפלה שדה מלאה טרשים (סלעים), יום אחד בא הורקנוס לבקר בשדותיו, ומצא את אליעזר בנו יושב ובוכה, אמר לו אביו: "מפני מה אתה בוכה, שמא מצטער אתה שהשדה שלך של טרשים, אתן לך שדה שתחרוש בה כראוי". נתן לו שדה אחרת טובה ממנה, ושוב בא הורקנוס פעם אחרת, ומצאו בוכה, אמר לו עכשיו מפני מה אתה בוכה, אמר לו מפני שאני מבקש ללמוד תורה, אמר לו אביו הלא אתה בן 22 שנה, ואיך תוכל עכשיו ללמוד תורה, אלא קח לך אשה ותוליד לך בנים, ואתה מוליכם לבית הספר וילמדו תורה. נתן לו שדה אחרת בהר, בא לחרוש בה, נפלה פרתו ונשברה, אמר לטובתי נשברה רגל פרתי. נגלה לו אליהו ומצאו בוכה. אמר לו אליהו, מפני מה אתה בוכה, אמר לו, מפני שאני מבקש ללמוד תורה, אמר לו, אם תרצה ללמוד תורה עלה לירושלים אצל רבן יוחנן בן זכאי, ותלמד תורה. מיד ברח רבי אליעזר לירושלים, שהגיע אצל רבן יוחנן, שאל אותו: "בן מי אתה?" ולא רצה להגיד לו, שאל אותו: "האם מימך לא למדת לא קריאת שמע ולא תפילה, ולא רצת המזון?" אמר לו: לא. אמר לו: "עמוד ואלמד אותך שלושתם". ואחר זמן שוב ישב והיה בוכה, אמר לו רבן יוחנן, בני, מפני מה אתה בוכה, אמר לו שאני מבקש ללמוד תורה, והיה מלמד אותו שתי הלכות בכל יום, והיה חוזר עליהם ומשנן. עשה שם שמונה ימים ולא טעם כלום עד שעלה ריח פיו לפני רבן יוחנן בן זכאי, והעמידו מלפניו, ישב והיה בוכה, אמר לו, מפני מה אתה בוכה, אמר לו, מפני שהעמדתי מלפניך כאדם שמעמיד מוכה שחין מלפניו, אמר לו בני, אל תירא, כשם שעלה ריח פיק מלפני כך יהיה ריח התורה הולך מפיק מסוף העולם ועד סופו. שאל אותו, בן מי אתה, אמר לו, בן הורקנוס אני, אמר לו, והלא בן גדולי עולם אתה, ולא היית מגיד לי, חיך היום אתה סועד אצלי, אמר לו כבר סעדתי אצל רבי יהושע בן חנניה ורבי יוסי הכהן, שלח ושאל אותם, אמרו לו, לא סעד אליעזר אצלנו היום, ונודע שזה שמונה ימים שלא טעם כלום. התחיל ללמוד תורה ולשננה בפיו.

אמרו לו בניו של הורקנוס לאביהם: "ראית מה עשה אליעזר, הניח אותך לעת זקנתך וברח לירושלים, עלה לך לירושלים ונדה אותו מנכסך". ועלה לירושלים לנדותו מנכסיו, בא לו אצל רבן יוחנן בן זכאי שהיה נשיא ישראל, ומצא אצלו כל גדולי ירושלים וגם את נקדימון בן גוריון, בן ציצת הכסת וכלבא שבוע (שהיו עשירים ביותר) אמרו, הרי אביו של רבי אליעזר בא, אמר להם רבן יוחנן פנו לו מקום והושיבוהו אצלו, נתן ענינו רבן יוחנן ברבי אליעזר ואמר לו: "בני אמור לנו דבר אחד מן התורה". אמר לו: "רבי, משל לבור הזה שאינו יכול להוציא מים יותר ממה שנותנים בתוכו" (רמזו רבי אליעזר לרבן יוחנן שאינו יכול לחדש כלום שהרי כל תורתו ממנו). אמר לו רבן יוחנן: "לא, אלא משל למעיין הזה שהוא נובע ובכוחו להוציא מים יותר ממה שהוא מכניס כך אתה תוכל לומר דברי תורה יותר ממה ששמעת, ואם אתה מתבייש ממני הריני הולך מכאן". עמד רבן יוחנן והלך לו, והיה מסתתר אחורי הפרגוד (וילון).

היה רבי אליעזר דורש ופניו מאירות כאור החמה, והיו דבריו מאירים כנתינתם מסיני, בא רבן יוחנן בן זכאי מאחוריו ונשקו על ראשו ואמר "אשריכם אברהם יצחק ויעקב שרבי אליעזר יצא מחלציכם". שאל הורקנוס: "למי אמר כך?" אמרו לו: "לאליעזר בינך". אמר להם: "לא כך היה לו לומר, אלא אשרי אני שיצא זה מחלצי".

כשהגיעו לצאת עמד הורקנוס על רגליו ואמר: "רבתי! אני באתי רק כדי להדיר את רבי אליעזר בני מנכסי, עכשיו שעניי הרואות בחכמת תורתו כל נכסי נתונים במתנה לאליעזר בני וכל אחיו אין להם בהם ולא כלום".

אמר רבי אליעזר: "אילו קרקעות וכסף וזהב בקשתי לא הייתי מבקש אותם אלא מהקב"ה, והיה נותן לי שנאמר, **לה' הארץ מלוואה**, ונאמר, **לי הכסף ולי הזהב נאם ה'** צבאות. אני לא בקשתי אלא תורה בלבד שנאמר, **טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף**.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

כל הדברי תורה לעילוי נשמת: "הרב הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל"

להודות בטעות

אין אדם בעולם שלא יטעה, כמאמר הפסוק (תהלים קמו יא) "כֹּל הָאָדָם טֹב". ואינו בוש לאדם לומר שטעה, אבל להיות מחזיק בטעותו ולומר שלא טעה, זהו בוש וכלמה. ממה נפשך, אם אינו מכיר בטעותו, נמצא שהוא טפש. ואם הוא מכיר בטעותו, והוא בוש להודות ורוצה להחזיק בטעותו, הרי זה מוסיף אולת וכלמה על בשות, כי נכרים דברי אמת, שהוא רוצה להחזיק בטעותו במשאות שוא ומדוחים, וכל השומע יצחק לו ויכיר רע מדתו, אבל הוא סובר, שבני אדם אינם יודים לסוף דעתו ושיוכל להטעות בדבריו. וגם זו מדה רעה היא באדם, שהוא חכם בעיניו יותר מכל אדם, על זאת יחרקו שן השומעים למה מחזיק אותם לטפשים, ולמה יש לו מדה רעה זו להחזיק בטעותו. ומי לנו גדול ממשה רבנו עליו השלום, וכתב (ויקרא י כ) "וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּיטָב בְּעֵינָיו". הודה ולא בוש.

וכן מצינו איתנים מוסרי ארץ, שהיו דורשים ברבים ואומרים, דברים שאמרתי בפנים טעות הם בידי (מסכת שבת סג ב). ואפילו אם נראה לו בוש להודות, מוטב שיבוש בעולם הזה ולא יכלם לעולם הבא. לכן יהא אדם ירא שמים ומודה על האמת, לכבוד ה' אל אמת: (פלא יועץ)

פינת ההלכה

הלכות נטילת ידיים שחרית

- א.** לא יגע בידו קודם נטילה בפה, ולא בחוטם, ולא באזניים, ולא בעניים, מפני שהרוח רעה שורה על הידים ויכול להזיק לאלו האברים. (שו"ע סימן ד' סעיף ג')
- ב.** וכן יש להיזהר שלא יגע בידיו במאכל קודם נטילת ידיים שחרית, ואם נגע במאכל קודם שנטל ידיו אין לאסור המאכל על ידי זה. ומכל מקום אוכל שאפשר להדיחו כגון פירות וכדומה ידיחו ג' פעמים. (מ"ב שם ס"ק יד')
- ג.** אין לגעת בספרי קודש קודם נטילת ידיים שחרית. (ילקו"י ע"מ כ')
- ד.** הקם בבוקר ממתו מותר לו מן הדין לגעת במלבושיו קודם נטילת ידיים שחרית, ולכן מותר ללבושם קודם שנטל ידיו שחרית ואין לחוש לרוח רעה שעל ידיו. (ילקו"י דף כא')
- ה.** לכתחילה טוב להקפיד בנטילת ידיים שחרית שיטול מכלי שאינו נקוב, ושיהיה במים שיעור רביעית, והיו המים נקיים שלא נשתנו מראיהם, ושלא נעשתה בהם מלאכה. (הלכה ברורה סימן ד' יב')
- ו.** וכן יש ליטול ידיים על ידי כלי, ולא שיטול תחת זרם מי הברז. ואם אין לו כלי, מותר. אבל כשימצא כלי, יחזור ויטול בו בלי ברכה. (שם)
- ז.** צריך לערות מהכלי ששה פעמים לסרוגין, פעם אחת על יד ימין ופעם אחת על יד שמאל, ושוב חוזר פעם שניה, ושלישית. (שם יז')
- ח.** אלו דברים צריכים נטילת ידיים במים: הקם מהמטה, והיוצא מבית הכסא (אפילו לא עשה צרכיו), והנוטל צפרניו, והחולץ מנעליו, והנוגע ברגליו, והחופף ראשו, ההולך בין המתים, ומי שנגע במת, והמשמש מטתו, והנוגע במקומות המכוסים שבגופו. (שו"ע סימן ד' סעיף יח')
- ט.** צריך להזהר בתפילה שלא ליגע בשוק וירך ובמקומות המכוסים באדם, לפי שיש שם מלמולי זיעה. וכן שלא לחכך בראשו, אבל בפניו ובמקום המגולה שבזרועותיו אין להקפיד. (שו"ע שם סעיף כא')

נא לשמור על קדושת העלון. העלון טעון גניזה. אין להוציא את העלון לרשות הרבים בשבת.